

عملکرد یگان‌های توپخانه تا تثبیت متجاوز

Artillery function in fixing the invader

نویسنده:

هیبت‌اله اسدی

با همکاری:

سرتیپ دوم ستاد عباداله امیری

سرتیپ دوم ستاد خیراله همتی

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

زمستان ۱۳۹۶

سرشناسه	اسدی، هیبت اله، ۱۳۲۳
عنوان و نام پدیدآور	عملکرد یگان‌های توپخانه تا تثبیت متجاوز / مؤلف هیبت اله اسدی
مشخصات نشر	تهران-ارتش جمهوری اسلامی ایران- دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا- انتشارات دافوس آجا، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۳۰۶: مصور - جدول
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۶۳-۵۵-۸
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
موضوع	ایران، ارتش - توپخانه
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ / ۱۹۸۸-۱۹۸۰ Iran-Iraq War, Artesh - Artillery /
شناسه افزوده	امیری، عباداله، ۱۳۳۱
شناسه افزوده	همتی، خیراله، ۱۳۳۱
شناسه افزوده	ایران، ارتش، دانشکده فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۶ ع ۸ الف ۵ / UF۱۰۷
رده‌بندی دیویی	۶۲۳/۴۱۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۸۱۳۳

عنوان: عملکرد یگان‌های توپخانه تا تثبیت متجاوز

مؤلف: هیبت‌اله اسدی

ویراستار: سامان آزاد

ناظر چاپ: محمدتقی پرتوی

طرح روی جلد: علیرضا قانع

صفحه‌آرایی: سعید واحدیان

ناشر: انتشارات دافوس آجا

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۳۰۶ ص

تاریخ نشر: زمستان ۱۳۹۶

چاپ اول

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مدیریت انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۱۶۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس

تلفن: ۶۶۴۱۴۱۹۱ - ۰۲۱

www.dafoosaja.ac.ir

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلفین می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

۹	معرفی نویسنده:
۱۰	پیشگفتار:
۱۱	فصل یکم: تا آستانه دفاع مقدس
۱۲	۱- بسترسازی، برای تجاوز:
۱۳	۲- خلاصه تجاوزات مرزی دشمن علیه ایران بر اساس ارقام:
۱۳	۳- ساعت صفر، آغاز جنگ:
۱۴	۴- استعداد نیروها در آغاز جنگ:
۱۴	الف- داد آتش جمهوری اسلامی ایران:
۱۵	ب- استعداد نیروهای دشمن:
۱۹	فصل دوم: عملیات ۱
۲۰	بخش یکم: تثبیت تجاوز در جبهه غرب:
۲۰	۱- مسئولیت سرزمینی در ب- شور:
۲۱	۲- سازمان و استقرار یگان‌های زمان لشکر ۸۱ زرهی:
۲۲	۳- فعالیت لشکر ۸۱ زرهی در ح- مورخه ۱۳۵۹/۶/۳۱:
۲۴	۴- آخرین استقرار لشکر ۸۱ زرهی در مورخه ۱۳۵۹/۶/۳۱:
۲۵	۵- عملکرد یگان‌های توپخانه در جبهه غرب:
۲۵	الف- استقرار تدریجی یگان‌های توپخانه ن ۸۱ زره:
۳۶	ب- استقرار تدریجی یگان‌های گروه ۴۴ توپخانه:
۴۰	پ- استقرار گردان ۳۰۳ توپخانه ۱۰۵ م م سازمانی پ ۴ منطقه خرم‌آباد:
۴۱	ت- استقرار یگان‌های توپخانه سایر یگان‌ها:
۴۵	ث- جمع‌بندی یگان‌های توپخانه شرکت‌کننده در تثبیت متجاوز در جبهه غرب:
۴۶	ج- آخرین استقرار یگان‌های عمده پس از تثبیت متجاوز در جبهه غرب: (نقشه‌ها محل استقرار عمومی یگان‌های توپخانه را نشان می‌دهد):
۵۳	چ- ویژگی عملکرد یگان‌های توپخانه در مرحله تثبیت متجاوز در جبهه غرب:
۵۴	ح- نقشه عملیات‌های نخستین در ارتباط با انهدام نیرو و تثبیت کامل دشمن:
۵۷	۶- فرماندهان یگان‌های توپخانه در محدوده زمانی تثبیت متجاوز در جبهه غرب:
۶۵	۷- نتایج و دست آوردها در جبهه غرب:
۶۵	الف- اهداف دشمن:
۶۵	ب- آخرین خط پدافندی تثبیت متجاوز در جبهه غرب:
۶۶	پ- تلفات و ضایعات دشمن تا تاریخ ۱۳۵۹/۷/۲۵:

۶۶.....	ت- توپخانه‌های ازدست‌رفته خودی در جبهه غرب:
۶۷.....	۸- چند خاطره مهم:
۱۱۴.....	بخش دوم: تثبیت متجاوز در جبهه جنوب
۱۱۴.....	۱- مسئولیت سرزمینی در جنوب کشور:
۱۱۴.....	۲- سازمان لشکر ۹۲ زرهی:
۱۱۵.....	۳- فعالیت‌های نیروهای خودی در جبهه جنوب:
۱۱۸.....	۴- آغاز تجاوز ارتش دشمن (تک اصلی در جبهه جنوب):
۱۱۹.....	۵- عملکرد یگان‌های توپخانه در جبهه جنوب:
۱۱۹.....	الف- توپخانه لشکر ۹۲ زرهی:
۱۳۸.....	ب- گروه ۲۲ توپخانه شهرضا:
۱۴۷.....	ب- توپخانه لشکر ۲۱ پیاده:
۱۴۸.....	ت- گروه ۵۵ توپخانه:
۱۶۷.....	مهمات مصرفی: سی از میان‌های زیر امر گروه از تاریخ ۱۳۵۹/۷/۸ تا ۱۳۵۹/۸/۱۴
۱۷۱.....	ث- گروه ۳ تثبیت:
۱۷۶.....	ج- توپخانه لشکر ۹۲ پیاده:
۱۷۷.....	چ- گروه ۴۴ توپخانه:
۱۷۸.....	ح- آخرین استقرار یگان‌های توپخانه در جبهه جنوب:
۱۸۱.....	۶- عملیات‌های آفندی در منطقه حبه تا تثبیت متجاوز:
۱۸۱.....	۷- آخرین خطوط پدافندی لشکر ۹۲ زرهی تا تثبیت متجاوز:
۱۸۷.....	۸- فرماندهان یگان‌های توپخانه در تثبیت متجاوز در جبهه جنوب:
۲۰۳.....	بخش سوم: تثبیت متجاوز در جبهه شمال غرب:
۲۰۳.....	۱- مسئولیت سرزمینی شمال غرب: نقشه شماره ۳
۲۰۴.....	۲- فعالیت لشکرهای ۶۴ پیاده و ۲۸ پیاده مکانیزه:
۲۰۴.....	۳- فعالیت یگان‌های توپخانه در شمال غرب:
۲۰۴.....	الف- سازمان توپخانه صحرایی و پدافند هوایی لشکر ۲۸ پیاده:
۲۰۴.....	ب- سازمان یگان‌های توپخانه صحرایی و پدافند هوایی لشکر ۶۴ پیاده:
۲۰۵.....	ب- سازمان و مأموریت‌های یگان‌های توپخانه صحرایی و پدافند هوایی گروه ۱۱ مراغه:
۲۰۷.....	فصل سوم: روزشمار آتش توپخانه تا تثبیت متجاوز:
۲۰۸.....	۱- نگاه کلی:
۲۰۸.....	۲- روزشمار آتش قبل از حمله سراسری دشمن:
۲۶۳.....	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل عملکرد یگان‌های توپخانه
۲۶۴.....	بخش یکم: ویژگی عملکرد یگان‌های توپخانه تا مرحله تثبیت متجاوز:
۲۶۶.....	الف - مأموریت:

۲۶۶	ب- تاکتیک و تکنیک
۲۶۷	پ - آتشبار تیر:
۲۶۷	ت - هدایت آتش:
۲۶۸	ث-دیده بانی:
۲۶۸	ج- ربط و ارتباط:
۲۷۰	بخش دوم: توپخانه صحرائی:
۲۷۵	بخش سوم: توپخانه پدافند هوایی:
۲۷۷	بخش چهارم: نتایج:
۲۷۷	۱- کلیات:
۲۷۹	۲- نتایج تکنیکی:
۲۷۹	۳- نتایج تاکتیکی:
۲۸۳	فصل پنجم: پیوست ها
۲۸۴	پیوست الف - شه‌ای توپخانه تا تثبیت متجاوز:
۲۹۰	پیوست ب - مستند منسوب در رابطه با عملکرد توپخانه در تثبیت متجاوز:
۳۰۴	پیوست پ - راجات صامی:
۳۰۵	پیوست ت- منابع:
۳۰۶	پیوست ث- سایر تألیفات نویسنده:

پیشگفتار:

ارتش بعثی دشمن برای بسترسازی حمله به ایران اسلامی، تجاوزات زمینی و هوایی محدود و پراکنده خود را از چند ماه بعد از پیروزی انقلاب شروع کرد اما در مقابل، ارتش جمهوری اسلامی ایران به‌ویژه نیروی زمینی متأثر از شرایط بحرانی قبل و پس از دوران پیروزی انقلاب از نظر پای کار بودن تجهیزات و مهم‌تر از آن نیروی انسانی کارآمد آموزش‌دیده و منضبط به‌شدت در مضیقه قرار داشت، با این‌وجود نیروی زمینی در تقابل با تحرکات دشمن، با توجه به وظایف سرزمینی اقدام به اعزام یگان‌هایی به مناطق مرزی نمود، در نتیجه به‌هنگام تجاوز سراسری دشمن، بخشی از یگان‌های نیروی زمینی از جمله تعدادی از یگان‌های توپخانه به‌صورت پراکنده و غیراصولی در مناطق سه‌گانه شمال غرب، غرب و جنوب گسترش یافته بودند. که به‌هنگام حمله سراسری و گسترده ارتش رژیم بعثی (در قالب ۳ سپاه و با استعداد ۱۲ لشکر و همچنین ۱۸ تیپ مستقل و سایر یگان‌های پشتیبانی‌کننده)، عدم آمادگی یگان‌های رزمی مستقر در مواضع برای مقابله و جلوگیری از پیشروی دشمن مشهود و نمایان بود از این رو، استفاده از آتش توپخانه، هواپیمایی و نیروی هوایی در متوقف کردن دشمن در اولویت قرار گرفت که در این میان نقش توپخانه به علت انعطاف‌پذیری، گسترش نسبی در طول جبهه نمایان‌تر بود که در نتیجه یگان‌های توپخانه در تمامی محورهای پیشروی دشمن در جنوب و غرب با اجرای آتش‌های انبوه و مؤثر ترس و اضطراب اصلی خود را در متوقف کردن دشمن حداقل در برخی از محورهای پرخطر انجام دهد به‌نوعی که فارغ از حمیت رسته‌ای و نادیده گرفتن جان‌فشانی‌های رزمندگان سایر رسته‌ها می‌توان ادعا کرد:

نقطه عطف عملکرد یگان‌های نیروی زمینی تا تثبیت متجاوز در اثر همبستگی و عزم راسخ رزمندگان توپخانه برای جلوگیری از پیشروی بیشتر دشمن، که در شرایط بحرانی انجام گرفته بود) و ایجاد شرایط مناسب‌تر در پشتیبانی از یگان‌های مانوری و انهدام هرچه بیشتر متجاوز در حد مقدرات توپخانه کسب گردیده است.

۱ - در این کتاب تاریخ دقیقی برای تثبیت متجاوز تعیین نگردیده است زیرا در گام نخست این تاریخ در جبهه غرب در همان هفته اول و در جبهه جنوب چند ماه طول کشید تا پیشروی دشمن تثبیت گردد و در جبهه شمال غرب دشمن فعالیت چشم‌گیری برای پیشروی نداشته است.

آنچه در این کتاب مورد توجه قرار گرفته است، عملکرد توپخانه از آغاز حرکت به مناطق عملیاتی (اوایل سال ۱۳۵۹) تا بازپس‌گیری شهر بستان (آبان ماه ۱۳۶۰) که با کمی ملاحظه این تاریخ را می‌توان آخرین تلاش ارتش بعث در نظر گرفت.